ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଚିନାବାଦାମ ଚାଷ

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ବୈଷୟିକ ଇସ୍ତାହାର : ୧୫

ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ, ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୧୮

ସଂପାଦନା : ଡା. ତୁଷାର ରଞ୍ଜନ ସାହୁ

ସହାୟତା : ବିଭୂତି ଭୂଷଣ ପଲାଇ ଓ ଅରବିନ୍ଦ ବିଶୋଇ

E-mail - kvkcuttack@gmail.com, www.kvkcuttackzpdvii.org

ପ୍ରକାଶକ : ଭାରପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ, କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର କଟକ   ମୁଦ୍ରଣ : ଭାଗବତ ପ୍ରେସ୍, କଟକ

ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଚିନାବାଦାମ ଚାଷ

ତୁଷାର ରଞ୍ଜନ ସାହୁ, ଦିଲ୍ଲୀପ ରଞ୍ଜନ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ,
ରଞ୍ଜନ କୁମାର ମହାନ୍ତ, ମନିଷ ଚୌରାସିଆ ଏବଂ ପର୍ଶୁରାମ ସାମଲ

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ତୈଳବୀଜ ଫସଲମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚିନାବାଦାମ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଓ ଅଗ୍ରଣୀ ଫସଲ । ତୈଳବୀଜ ଫସଲ ଜନମାନବ ପାଇଁ ନିତାନ୍ତ ଦରକାର । ଏହା ଏକ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନକାରୀ, ଔଷଧୀୟ ଗୁଣରେ ଭରପୁର ଏକ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ହିସାବରେ ବେଶ୍ ଜଣାଶୁଣା । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ରାସାୟନିକ କଳକାରଖାନା ଏବଂ ପ୍ରସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ ଆଦି ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଏବଂ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଫସଲ ପରେ ତୈଳଜୀବ ଫସଲର ସ୍ଥାନ ତୃତୀୟ ଅଟେ । ସମୁଦାୟ ତୈଳବୀଜ ଫସଲ ଚାଷ ହେଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳର ୩୩ ଭାଗ ଓ ସମୁଦାୟ ଉତ୍ପାଦନର ୫୫ ଭାଗ କେବଳ ଚିନାବାଦାମରୁ ମିଳିଥାଏ । ରାଜ୍ୟର ୨.୫୫ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ପରିମିତ ଜମିରେ ଚାଷ ହୋଇ ବାର୍ଷିକ ୪.୩୫ ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଚିନାବାଦାମ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥାଏ । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଏହାର ଉତ୍ପାଦିକା ଶକ୍ତି ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୭୮୭ କି.ଗ୍ରା. ଏବଂ ଜାତୀୟ ସ୍ତରର ଉତ୍ପାଦିକା ଶକ୍ତି ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୭୫୦ କି.ଗ୍ରା. । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ଯାଜପୁର, ବରଗଡ, ଗଞ୍ଜାମ, ମାଲକାନାଗିରି, କଳାହାଣ୍ଡି, ବାଲେଶ୍ୱର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଜଗତସିଂହପୁର, କଟକ ଆଦି ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଧିକ ଚାଷ କରାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେବଳ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ବର୍ଷାଦିନେ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ବର୍ଷାଦିନରେ ଜୁନ୍ ୧୦ ରୁ ଜୁଲାଇ ୧୦ ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ ବୁଣାବୁଣି ଶେଷ ହେବା ଜରୁରୀ । ଶୀତଋତୁରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ନଦୀପଠା ଜମିରେ ମାଟି ବତରକୁ ଦେଖି ନଭେମ୍ବର ୧୫ ସୁଦ୍ଧା ଓ ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ଜଳସେଚନର ଥିବା ଜମିରେ ଜାନୁଆରୀ ଦ୍ୱିତୀୟ ସପ୍ତାହ ସୁଦ୍ଧା ବୁଣାବୁଣି ଶେଷ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଚିନାବାଦାମ ଚାଷରେ ମୁଖ୍ୟ ସମସ୍ୟା :

- ଉନ୍ନତ ପ୍ରଜାତିର ବିହନ ନ ମିଳିବା
- ମାଟିରେ ଜଳସ୍ତରର ଅଭାବ ଓ ଅନାବଶ୍ୟକ ଜଳ ଜମି ରହିବା
- ରୋଗପୋକ ସମସ୍ୟା
- ବାଦାମ ଫମ୍ପା, ଛୋଟ ହେବା
- କମ୍ ପରିମାଣର କୀଳକ/ଓହଳ ଆସିବା
- ଅମଳ କମ୍ ହେବା

ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ୟାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଉନ୍ନତ ଉପାୟରେ ଚିନାବାଦମ ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ କେତେଗୁଡିଏ ପଦକ୍ଷେପ ହେଲା :

ଉପଯୁକ୍ତ ମାଟି

ଚିନାବାଦାମ ଚାଷ ପାଇଁ ହାଲୁକା, ନିଗିଡା, ବାଲିଦୋରସା ମାଟି ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । କାଦୁଅ ଚିକିଟା ମାଟି ଏହି ଚାଷ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ବାଦାମଗଛ ରନର (କାଣ୍ଡ) ଉତ୍ପନ୍ନ କରିଥାଏ, ଯିଏ କି ତା'ର କଡ଼/କନ୍ଦାରୁ ଫୁଲ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଫୁଲରୁ ଏକ ପ୍ରକାର କୀଳକ ବାହାରି ମାଟିକୁ ପ୍ରବେଶ କରି ଫଳରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୁଏ । ଯାହାକି କେବଳ ବାଲିଦୋରସା ମାଟିରେ ଭଲ ହୋଇଥାଏ । ଅଗଭୀର ମାଟି ଯେଉଁଥିରେ ଜଳଧାରଣ ଶକ୍ତି କମ୍ ଥାଏ କିମ୍ବା ଜଳ ଜମିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ତାହା ବାଦାମ ପାଇଁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ମାଟିର ଗଭୀରତା ୯୦୦ ମିମି-୧୨୦୦ ମିମି ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ତାପମାତ୍ରା

୧୮° ସେ. ରୁ ୩୦° ସେ. ତାପମାତ୍ରା ଗଜା ପାଇଁ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ । ଅତିକମ୍‌ରେ ୧୮° ସେ. ତାପମାତ୍ରା ଦରକାର ହୋଇଥାଏ । ଫୁଲ ପାଇଁ ୨୭° ସେ. ତାପମାତ୍ରା ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ । ଗରମଦିନ (୨୯°ସେ.) ଓ ଥଣ୍ଡାରାତି (୨୩° ସେ.) ଅଧିକ ବାଦାମ ଉତ୍ପାଦନରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ବିହନ କିସମ : ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା କେତେକ ବିଜ୍ଞାପିତ କିସମ ବିହନ ସାରଣୀ-୧ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ-୧ ଓଡ଼ିଶାରେ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା କିଛି ବିଜ୍ଞାପିତ ଚିନାବାଦାମ କିସମ ।

କ୍ର.ସଂ.	କିସମ	ଅବଧି (ଦିନ)		ଅମଳ (କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ/ହେକ୍ଟର)		ବିଜ୍ଞାପନ
		ବର୍ଷାଦିନ	ଶୀତଦିନ	ବର୍ଷାଦିନ	ଶୀତଦିନ	ବର୍ଷ
୧.	ସ୍ମୃତି	୧୦୦-୧୦୫	୧୧୦-୧୧୫	୮-୧୦	୨୦-୨୫	୧୯୯୫
୨.	ଟି.ଏ.ଜି.୨୪	୯୫-୧୦୦	୧୦୦-୧୧୦	୮-୧୦	୨୦-୨୫	୧୯୯୨
୩.	ଟି.ଜି.୩୮ ବି	୧୦୦-୧୦୫	୧୧୦-୧୧୫	୮-୧୦	୨୦-୨୫	୨୦୦୬
୪.	ଦେବୀ	୯୫-୧୦୦	୧୧୦-୧୧୫	୮-୧୦	୧୮-୨୨	୨୦୦୭
୫.	କାଦ୍ରି-୬	୧୦୦-୧୦୫	୧୧୦-୧୧୫	୮-୧୦	୨୦-୨୫	୨୦୦୫

ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି

ଜମିକୁ ଟ୍ରାକ୍ଟର ଦ୍ୱାରା ଚାଷ କରାଯାଏ । ଥରେ କିମ୍ବା ଦୁଇଥର ଲୁହା ଲଙ୍ଗଳ ଦ୍ୱାରା ଚାଷକରି ମାଟିକୁ ଭଲଭାବେ ଗୁଣ୍ଡକରି ଜମି ସମତଳ କରାଯାଏ । ଶେଷଓଡ ଚାଷ ସମୟରେ ଶୁଖା ସଢା ଗୋବରଖତ ୨୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ହେକ୍ଟରକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ । ସାଧାରଣତଃ ମାଟି ଅମ୍ଳ ହୋଇଥିଲେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଚୂନ ବିହନ ବୁଣିବାର ୧ ମାସ ପୂର୍ବରୁ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ବିହନ ବିଶୋଧନ ଓ ଉପଚାର

ବିହନ ବୁଣିବାର ୭ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ବାଭିଷ୍ଟିନ୍ (୧ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ପ୍ରତି ୨ ଗ୍ରାମ୍) ଔଷଧରେ ଶୁଷ୍କ ବିଶୋଧନ କରି ରଖାଯାଏ ଓ ବୁଣିବା ଦିନ ୧ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ପ୍ରତି ୨୦ ଗ୍ରାମ୍ ଲେଖା ରାଇଜୋବିୟମ୍ ଓ ପି.ଏସ୍.ବି କଲଚର ଗୋଳାଇ କିଛି ସମୟ ଛାଇରେ ଛାଇରେ ଶୁଖାଇ ବୁଣାଯାଏ । ରାଇଜୋବିୟମ୍ କଲଚର ପ୍ରୟୋଗ ସମୟରେ ୧୦ କିଗ୍ରା ବିହନ ପ୍ରତି ୩ ଗ୍ରାମ୍ ଆମୋନିୟମ୍ ମଲିବଡେଟ୍ ମିଶାଇଲେ ଚେରରେ ଅଧିକ ଗଣ୍ଠି ହୋଇଥାଏ । ବିହନ ବିଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା ଫସଲକୁ ରୋଗମୁକ୍ତ ରଖାଯାଉଥିବା ବେଳେ, ରାଇଜୋବିୟମ୍ ଜୀବାଣୁ କଲ୍‌ଚର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଫସଲକୁ ଅଧିକ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ବିବନ୍ଧନ ହୋଇଥାଏ ।

ବିହନବୁଣା

ବର୍ଷାଦିନିଆ ଚାଷରେ ବିହନ ପରିମାଣ କମ୍ ରହିବା ସହିତ ଧାଡିକୁ ଧାଡି ବୁଣା ଦୂରତା ଅଧିକ କରିବାକୁ ହୁଏ । ଶୀତଦିନ ଚାଷରେ ଧାଡିକୁ ଧାଡି ୨୫ ସେ.ମି. ଓ ମଞ୍ଜିକୁ ମଞ୍ଜି ୧୦ ସେ.ମି. ରଖାଯାଉଥିବା ବେଳେ ବର୍ଷାଦିନେ ଧାଡ଼ିକୁ ଧାଡ଼ି ୩୦ ସେ.ମି. ରଖାଯାଇଥାଏ ।

ଧାଡ଼ିରେ ବିହନ ବୁଣିବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜି ବୁଣାଯନ୍ତ୍ର ସହାୟ୍ୟରେ କିମ୍ବା ଦେଶୀ ଲଙ୍ଗଳ ପଛରେ ସିଆରରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବଧାନରେ ମଞ୍ଜି ପକାଇବା ଉଚିତ୍ । ଲଙ୍ଗଳ ପଛରେ ବୁଣିଲେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଧାର ଲଙ୍ଗଳ ଚାଲିବାବେଳେ ମଞ୍ଜି ଉପରେ ମାଟି ଘୋଡାଇ ହୋଇଯାଏ । ମାଟିରେ ମଞ୍ଜି ୩-୫ ସେ.ମି. ଗଭୀରରେ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ବିହନର ପରିମାଣ, ଧାଡିକୁ ଧାଡି ଓ ଗଛକୁ ଗଛ ବ୍ୟବଧାନ ସାରଣୀ-୨ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ-୨ ଧାଡ଼ିକୁ ଧାଡ଼ି, ଗଛକୁ ଗଛ ବ୍ୟବଧାନ ଓ ବିହନ ପରିମାଣ

ଋତୁ	ଅନ୍ତରାଳ (ସେ.ମି.)		ବର୍ଗ ମି. ପ୍ରତି	ବିହନ ପରିମାଣ (କି.ଗ୍ରା.)	
	ଧାଡ଼ିକୁ ଧାଡ଼ି	ଗଛକୁ ଗଛ	ଗଛ ସଂଖ୍ୟା	ଫଳ	ମଞ୍ଜି
ଖରିଫ୍	୩୦	୧୦	୩୩	୧୫୦	୧୦୦
ରବି/ଗ୍ରୀଷ୍ମ	୨୫	୧୦	୪୦	୧୮୫	୧୨୫

ପଲିଥିନ୍ ଛାଦିକରଣ

ହୁଡା ଓ ନାଳି ପଦ୍ଧତି ଚିନାବାଦମ ଫସଲ ପାଇଁ ଏକ ପରୀକ୍ଷିତ କୌଶଳ । ୬୦ ସେ.ମି.

ବ୍ୟବଧାନରେ ହୁଡା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ ଏବଂ ୧୫ ସେ.ମି.ର ନାଳି ପ୍ରସ୍ତୁତ ପରାଯାଏ । ଏକ ୪୫ ମି. ଓ ୬ମି. ପରୀମିତ ସ୍ଥାନରେ ୫ ଗୋଟି ବଡ ବେଡ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ବେଡ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପରେ ଖାଦ୍ୟସାର ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ବ୍ଲାକ ପଲିଥିନ୍ ସିଟ୍ ମୃତ୍ତିକାର ଉପରେ ଘୋଡାଇ ଦିଆଯାଏ । ୭ ମାଇକ୍ରୋନ୍ ପଲିଥିନ୍ ସିଟ୍ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫୦ କି.ଗ୍ରା. ଦରକାର ହୋଇଥାଏ । ସେଥିରେ ୩୦ ସେ.ମି. ଓ ୧୦ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ କଣା କରାଯାଏ ଏବଂ ମଞ୍ଜି ବୁଣାଯାଏ ।

ସମନ୍ୱିତ ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା

ମୃତ୍ତିକା ପରୀକ୍ଷା କରି ମୁଖ୍ୟ ଖାଦ୍ୟସାର ମୃତ୍ତିକାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । ଚିନାବାଦାମରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୦ କି.ଗ୍ରା. ଫସ୍‌ଫରସ୍ ଓ ୪୦ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । ଚିନାବାଦାମର ଫଳଧାରଣ କରିବା, ପରିପକ୍ୱ ହେବା ଓ ତୈଳଧାରଣ କ୍ଷମତା ବଢାଇବା ଦିଗରେ କ୍ୟାଲସିୟମ୍ ଓ ଗନ୍ଧକର ଆବଶ୍ୟକ ଥିବାରୁ କୋଡାଖୁସା ସମୟରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୫୦ କି.ଗ୍ରା. ଜିପ୍‌ସମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ନଚେତ୍ ସଲଫର-ମିଲ୍ସ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ଯାହାକି ୭.୫ କି.ଗ୍ରା. ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । ମାଟିରେ ବୋରନ୍‌ର ଅଭାବ ଥିଲେ ବୁଣିବା ସମୟରେ ଶେଷ ଓଡ ଚାଷ ବେଳେ ହେକ୍ଟରକୁ ୧୦କିଗ୍ରା ବୋରାକ୍ସ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ନଚେତ୍ ୧ଲିଟର ପାଣିରେ ୨ ଗ୍ରାମ୍ ମିଶ୍ରିତ ଅଣୁସାରକୁ ଫୁଲପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ଫଳ ଧରିବା ସମୟରେ ଦୁଇଥର ସ୍ପ୍ରେ କରିବା ଦରକାର ।

ସଲଫର ସାର

ମାଟି ଘୋଡାଇବା

ଦ୍ୱିତୀୟ ଘାସ ବଛା ବେଳେ ହୁଡା ଟେକିବା ଉଚିତ୍ । ହୁଡା ଟେକା ୪୦-୪୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ କରିବା ଉଚିତ୍ । ୪୫ ଦିନ ପରେ ମାଟିକୁ କୋଡାଖୋସା କରିବା ଅନୁଚିତ୍ ।

ଜଳ ପରିଚାଳନା

ଫୁଲ ଧରିବା, କୀଳକ ବାହାରିବା ଓ ଫଳ ପରିପକ୍ୱ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ମାଟିରେ ଯଥେଷ୍ଟ ବତର ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବର୍ଷାଦିନେ ଫସଲର ଏହି ସମୟରେ ୧୦ ଦିନରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ବର୍ଷା ନ ହେଲେ ଜଳସେଚନ କରିବା ଓ ଲଗାଣ ବର୍ଷରେ କିଆରୀରେ ଠିଆ ପାଣି ରହିଲେ, ବର୍ଷାପାଣିକୁ କାଟି ବାହାର କରିବା ଦରକାର । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ ଚାଷରେ ୮-୧୦ ଦିନ ଅନ୍ତରରେ ଜଳସେଚନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । କେବଳ ଜଳସେଚନ ନ କରି ମାଟିରେ ହାଲୁକାଭାବେ ଜଳ ସିଞ୍ଚନ କଲେ ବାଦାମ ଫସଲରୁ ଭଲ ଅମଳ ମିଳିଥାଏ । କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଚିନାବାଦାମ କିଆରିରେ ଅଧିକ ପାଣି ରହିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଘାସ ପରିଚାଳନା

ଗଛ ୨୦-୨୫ ଦିନ ବେଳକୁ କିମ୍ବା ଫୁଲର କୀଳକ ବାହାରିବା ପୂର୍ବରୁ ମାଟି ଖୁସାଇବା ଓ ଘାସ ବଛାବଛି ସାରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ରାସାୟନିକ ଉପାୟରେ ଘାସ ଦମନ ପାଇଁ ମଞ୍ଜି ବୁଣା ହେବାର ଗୋଟିଏ ଦିନ ପରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧ କି.ଗ୍ରା. ଆଲାକ୍ଲୋର କିମ୍ବା ୨୦୦ ମିଲି ଅକ୍ସିଫ୍ଲୁରୋଫେନ୍ କିମ୍ବା ୩ ଲିଟର ପେଣ୍ଡିମେଥାଲିନ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଗଛ ଉଠିବାର ୨୦ ରୁ ୩୦ ଦିନ ପରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧ ଲିଟର କ୍ୱିଜାଲଫସ୍ ଇଥାଇଲ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଘାସ ଦମନ କରାଯାଇପରେ ।

ବାଦାମର ଜୀବନ ଚକ୍ର

- ମଞ୍ଜି ବୁଣିବାର ୫-୧୦ ଦିନରେ ଗଜାହୁଏ ।
- ଗଛ ଲଗାଇବାର ୨୫-୪୦ ଦିନ ପରେ ଫୁଲ ଧରିଥାଏ ।
- ଫୁଲ ଗୁଡିକ ସ୍ୱପରାଗସଙ୍ଗୀ ହୋଇଥାନ୍ତି ।
- ସମାୟନ ପରେ ଅଣ୍ଡାଶୟର ପଛଭାଗ କୀଳକ/ଓହଳ ଭାବେ ଲମ୍ୱିଥାଏ ।
- ମାଟି ଭିତରକୁ କୀଳକ = ୩ ସେ.ମି. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରବେଶ କରିଥାଏ ।
- କୀଳକ ବାୟୁରେ ଥାଏ = ୫-୭ ଦିନ, ମାଟି ପ୍ରବେଶ କରିଥାଏ = ୮-୧୨ ଦିନ
- ଫଳ ଫୁଲିଥାଏ = ୧୦-୨୦ ଦିନ, ଫୁଲ ଉଠିବା ଠାରୁ ଫଳ ପରିପକ୍ୱ = ୬୦-୮୦ ଦିନ
- ଫୁଲର ପୂର୍ବ ଅବସ୍ଥା = ୧-୨୫ ଦିନ, ଫୁଲ ଅବସ୍ଥା = ୨୬-୬୦ ଦିନ, ପରିପକ୍ୱ ଅବସ୍ଥା = ୬୧-୧୦୫ ଦିନ

ଅମଳ ଓ ସଂରକ୍ଷଣ

ଗଛ ହଳଦିଆ ପଡିଲେ ଓ ପତ୍ର ଶୁଖି ହଳଦିଆ ପଡିଗଲେ ବାଦାମର ଅମଳ ସମୟ ଆସିଯାଇଥାଏ । ଗଛ ଉପାଡି ଦେଖିଲେ ଫଳ ହାତକୁ ଟାଣ ଲାଗେ ଓ ଫଳ ଫଟାଇ ଦେଖିଲେ ଭିତର ପଟର କଳା କଳା ଶିରା ପଡିଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ଏହା ହେଉଛି ଅମଳର ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ । ମାଟି ଅଧିକ ଶୁଖିଥିଲେ ହାଲୁକା ଜଳସେଚନ କରି ଅମଳ କରାଯାଏ । ଗଛକୁ ତଳ ଓ ଫଳକୁ ଉପର ପଟୁଆ ରଖି ଛାଇ ସ୍ଥାନରେ ୫-୬ ଦିନ ଶୁଖାଇ ତା'ପରେ ଗଛରୁ ଚିନାବାଦମ ଛଡାଇ ସାଇତି ରଖାଯାଏ ।

ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଚାଷ କଲେ ଖରା ଓ ରବି ଋତୁରେ ଚିନା ବାଦାମରୁ ହେକ୍ଟର ପିଛା ୨୫କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓ ଖରିଫ ଫସଲରୁ ହେକ୍ଟର ପିଛା ୨୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅମଳ ମିଳିଥାଏ ।

କୀଟ ଓ ରୋଗ ପରିଚାଳନା

ଉଈ

ଲକ୍ଷଣ : ଉଈ ଗଛର ଚେର ଦ୍ୱାରା ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରେ ଏବଂ ଗଛକୁ କାଟି ମାରିଦିଏ । ଫଳକୁ କଣା କରି ମଧ କ୍ଷତି କରିଥାଏ ।

ପ୍ରତିକାର : ଏକରକୁ ୧୦ କି.ଗ୍ରା କ୍ଲୋରୋପାଇରିଫସ୍ ଗୁଣ୍ଡ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଉଈ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇଥାଏ ।

ଧବଳଭୃଙ୍ଗ

ଲକ୍ଷଣ : ଚେରକୁ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରିଥାଏ ଏବଂ ଫଳକୁ ନଷ୍ଟ କରିଥାଏ । ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଝାଉଁଳା ଭଳି ଗଛ ଶୁଖିଯାଏ ।

ପ୍ରତିକାର : କ୍ଲୋରୋପାଇରିଫସ୍ ଗୁଣ୍ଡ ଏକରକୁ ୧୦ କି.ଗ୍ରା. ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।

ଜଉ ପୋକ

ଲକ୍ଷଣ : ଜଉପୋକ ପତ୍ର ଓ କାଣ୍ଡର କୋମଳ ଅଂଶକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥା'ନ୍ତି । ଗଛର ଅଗ୍ରଭାଗ ଝାଉଁଳି ଥାଏ ଏବଂ ରୁଗୁଡିଆ ହୋଇ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ।

ପ୍ରତିକାର : ଇମିଡାକ୍ଲୋପ୍ରିଡ୍ - ୧୭.୮% ଏସ୍ଏଲ୍ - ୧୦୦ - ୧୨୫ ମିଲି/ହେକ୍ଟର ବା ଥାଇଓମେଥୋକ୍ସାମ୍-ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୨୫-୧୪୦ ଗ୍ରାମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।

ନାଲି ସଂବାଳୁଆ

ଲକ୍ଷଣ : ପତ୍ରକୁ ଖାଇ ନଷ୍ଟ କରିଥାଆନ୍ତି ।

ପ୍ରତିକାର : ଇଣ୍ଡୋକ୍ସାକାର୍ବ (୧ଲି. ପାଣିରେ ୨ ଗ୍ରାମ୍) ମିଶାଇ ସ୍ପ୍ରେ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ରୋଗ

ଶୁଖା ଚେର ପଚା

ଲକ୍ଷଣ : ପାଣିଆ କଳାଦାଗ ମାଟିର ଉପରକୁ ଥିବା କାଣ୍ଡରେ ଦେଖାଯାଏ । ଘାରିକାଟି ତାହା ଝଉଁଳାରେ ପରିଣତ ହୋଇଥାଏ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂକ୍ରମିତ ସ୍ଥାନରେ ଚେର, ଓହଳ ଓ ଫଳ ମଧ ପଚିଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରତିକାର : ବିହନ ବିଶୋଧନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ୨ ଗ୍ରାମ୍ ବାଭିଷ୍ଟିନ୍‌କୁ ୧ କେଜି ମଞ୍ଜିରେ ମିଶାଇ ବିଶୋଧନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଜୈବିକ ହିସାବରେ ଟ୍ରାଇକୋଡର୍ମା ୪ କେଜି ଜୀବାଣୁସାରକୁ ୫୦ କେଜି ଖତରେ ମିଶାଇ ଧାଡିରେ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ସୁଫଳ ମିଳେ ।

ବ୍ରାସିକଲ - ୭୫% କୁ ୨୫ କେଜି ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦରକାର ।

କାଣ୍ଡପଚା :

ଲକ୍ଷଣ : କାଣ୍ଡ ପଚିବା ଆରମ୍ଭ କରେ । ହଠାତ୍ ଗଛ ଗୁଡିକ ଝଉଁଳିଯାଏ । ପ୍ରତଗୁଡିକ ହଳଦିଆ, ଧୂସର ଓ ଶୁଖିଯାଏ । କୀଳକ ଓ ଫଳ ମଧ କଳା ହୋଇ ପଚିଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରତିକାର : ବିହନ ବିଶୋଧନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ୨ ଗ୍ରାମ୍ ବାଭିଷ୍ଟିନ୍‌କୁ ୧ କେଜି ମଞ୍ଜିରେ ମିଶାଇ ବିଶୋଧନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଫସଲକୁ ବଦଳାଇବା ଦରକାର । ହେକ୍ସାକୋନାଜୋଲ୍ - ୫% କୁ ୧.୫ ମିଲି/ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସ୍ପ୍ରେ କରିବା ଦରକାର ।

ଟିକାରୋଗ

ଲକ୍ଷଣ : କଳା ଏବଂ ଗୋଲକାର ଚିହ୍ନ ପତ୍ରର ଉପର ଓ ନିମ୍ନ ଭାଗରେ ଦେଖାଯାଏ । ଅତ୍ୟଧିକ ସଂକ୍ରମଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପତ୍ରଗୁଡିକ ଝଡିପଡେ ।

ପ୍ରତିକାର : ୨ ଗ୍ରାମ୍ ବାଭିଷ୍ଟିନ୍‌କୁ ୧ କେଜି ମଞ୍ଜିରେ ମିଶାଇ ବିହନ ବିଶୋଧନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଡିଥେନ୍ - ଏମ୍ - ୪୫ (୨ଗ୍ରାମ୍/ଲିଟର) ମଧ ସ୍ପ୍ରେ କରାଯାଏ ।

କଳାହାତୀ ରୋଗ

ଲକ୍ଷଣ : ଏହା ଏକ ସୂତ୍ରଜୀବ ଜନିତ ରୋଗ । ବଢୁଥିବା ଫଳରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଧୂସର ହଳଦିଆ ଆବୁ ଭଳି ସ୍ଥାନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । କ୍ଷତ ସ୍ଥାନ ବଢିଯାଇ ବାଦାମର ଫଳକୁ ନଷ୍ଟ କରେ ।

ପ୍ରତିକାର : ମାଟିର ବିଶୋଧନ କରିବା ଦରକାର । କାର୍ବୋଫୁରାନ୍ ୩ ଜି - ୧ କେଜି ଏ.ଆଇ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।

କଳଙ୍କି ରୋଗ

ଲକ୍ଷଣ : କମଳା ରଙ୍ଗର ଛୋଟ ଛୋଟ ଦାଗ ଦେଖାଯାଏ । ପତ୍ରର ନିମ୍ନ ଭାଗରେ । ଅତ୍ୟଧିକ ସଂକ୍ରମିତ ହେଲେ ପତ୍ର ଝଡିଯାଏ ।

ପ୍ରତିକାର : କାଲିକ୍ସିନ୍ - ୦.୫ ମିଲି/ଲି. ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସ୍ପ୍ରେ କରିବା ଦରକାର । କ୍ଲୋରେଥାଲୋନିଲ୍ - ୦.୨% ସ୍ପ୍ରେ କରାଯାଏ ।